

یادداشت

آخرین میخ را بر تابوت کویدیدیم

ولی‌اله سیف
رئیس کل بانک مرکزی

همان‌گونه که قبلا نیز عنوان شده، مسئله مؤسسات مالی غیرمجاز به دهه‌های گذشته برمی‌گردد. سرکوب مالی و پایین‌نگهداشتن دستوری نرخ‌های سود کمتر از نرخ تورم به همراه ورود نهادهای خارج از بانک مرکزی به امر صدور مجوز باعث شد مؤسسات مذکور در قالب تعاونی اعتبار (با مجوز وزارت تعاون وقت) و صندوق قرض‌الحسنه (با مجوز نیروی انتظامی) شروع به کار کنند. این مؤسسات در دهه قبل و با تشدید سرکوب مالی در کشور، رشد قارچ‌گونه خود را تشدید و در سراسر کشور اقدام به افتتاح شعبه و سپرده‌گیری کردند. با گسترش این مؤسسات و پرداخت سوده‌های بالاتر از شبکه بانکی و فعالیت فارغ از الزامات نظارتی بانک مرکزی (مانند رعایت نسبت سپرده قانونی و...) روز به روز بر تعداد سپرده‌گذاران آنها افزوده شد و این مؤسسات سهم معنی‌داری از بازار پول را به خود اختصاص دادند.

مردم نیز بی‌خبر از مخاطرات سپرده‌گذاری در این مؤسسات و با اعتماد به آنها برای کسب چند درصد سود بیشتر، زمینه گسترش آنها را تقویت می‌کردند. اما به دلیل عدم تخصص و عدم رعایت اصول حرفه‌ای و وجود فساد در این مؤسسات، بخشی از سپرده مردم به تدریج از بین رفت و با مراجعه سپرده‌گذاران از انجام تعهداتشان ناتوان شدند. بروز ضرر و زیان و حیف و میل سپرده‌های مردم و کسری‌های درخورتوجه نتیجه محتوم کارکرد ناسالم این مؤسسات بود که در سایه خلاهای قانونی و اهمال برخی مسئولان در دهه‌های اخیر که با ترس از عواقب برخورد با این مؤسسات، استمرار فعالیت آنها را بر حل‌وفصل قاطعانه موضوع ترجیح دادند، شکل گرفت و گردانندگان این مؤسسات نیز به سرعت به گسترش حوزه فعالیت خود پرداختند. مؤسسات متخلف این مؤسسات که سهم درخورتوجهی از بازار پول را به خود اختصاص داده بودند، با نفوذ در دستگاه‌ها و نهادهای مختلف عملا در مقابل اقدامات بانک مرکزی در اجرای قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی (مضوب دیماه ۱۳۸۳) ایستادگی و آنها را خنثی می‌کردند و وقتی نیز بر اثر زیان انباشته خود به مشکل برخوردند، سپرده‌گذاران معترض را به سمت بانک مرکزی گسیل کردند.

از آنجا که فعالیت این مؤسسات موجبات اخلال در بازار پول را فراهم می‌کرد و در تضاد کامل با اهداف اقتصاد مقاومتی بود و استمرار آن منجر به گسترش ابعاد مسئله می‌شد، بانک مرکزی مصمم شد نسبت به ریشه‌کن‌کردن کامل این‌گونه فعالیت‌های مخرب اقدام کند. براین اساس با ارائه گزارشات لازم و تبیین دقیق موضوع در شورای عالی امنیت ملی، بر اساس مصوبه شورا و با هماهنگی و عزم جدی همه دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط، گام‌های لازم برای پایان‌دادن به فعالیت غیرمجازها در بازار پول برداشته شد.

درحال‌حاضر و با فعالیت‌های صورت‌گرفته، این مؤسسات نفس‌های پایانی خود را می‌کشند و مجموع شرایط برای حذف آنها از صحنه اقتصاد کشور مهیا است. هم‌اکنون تنها سه تعاونی اعتبار غیرمجاز وجود دارد که قرار است طبق تفاهم انجام‌شده از سوی بانک‌هایی که نسبت به همکاری با بانک مرکزی ابراز تمایل کرده‌اند، با هماهنگی مرجع قضائی منحل و تصفیه شده و از محل دارایی‌های آنها و مبالغی که مؤسسات و سهام‌دارانشان باید تأمین کنند، تمامی بدهی‌ها به مرور متناسب با نفوذشوندگی دارایی‌ها تسویه شوند. اگرچه پاکسازی اقتصاد کشور از وجود این مؤسسات که در دو دهه در تاروپود اقتصاد رخنه کرده بودند، با دشواری‌هایی روبه‌رو بوده است، اما بانک مرکزی مفتخر است که با انجام وظیفه و مسئولیت ذاتی و قانونی خویش، موفق شد زودتر از موعدی که وعده داده بود، آخرین میخ را بر تابوت غیرمجازها بکوبد. این دستاورد بزرگ با محوریت بانک مرکزی و همکاری و معاضدت همه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله مرجع قضائی، وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی حاصل شده که جزا دارد از تلاش آنها صمیمانه تشکر و قدردانی کنم. قطعا حذف این مؤسسات از بازار پول کشور فضای مثبتی را ایجاد می‌کند که در آن شبکه بانکی قادر خواهد بود بیش از پیش در مسیر حمایت از فعالیت‌های تولیدی و اشتغالزرا حرکت کرده و اثربخشی سیاست‌های پولی نمود عینی پیدا کند. در این رهیافت با برخورداری از یک بازار پولی منسجم، زمینه مناسبی برای هدایت نرخ‌های سود بانکی متناسب با اقتضانات اقتصاد کلان ایجاد شده و می‌توانیم شاهد تأثیرات مثبت آن بر روند سرمایه‌گذاری و تولید و اشتغال در کشور باشیم. در خاتمه از هم‌وطنان گرامی درخواست می‌کنم با بهره‌گیری از تجربه تلخ گذشته، در امر سپرده‌گذاری سرمایه‌های خود دقت کرده و تحت تأثیر وعده چند درصد سود بیشتر برای این مؤسسات را نخورند و توجه داشته باشند کسانی که در مؤسسات غیرمجاز سپرده‌گذاری می‌کنند، دست به قمار خطرناک می‌زنند و نرخ سود بیشتری که به وسیله غیرمجازها وعده داده می‌شود درواقع بهای ریسک و مخاطره‌ای است که سپرده‌های آنها را تهدید می‌کند.

اقتصاد

صادرات گاز با وجود تولید چشمگیر پارس جنوبی با ۴ چالش اساسی روبه‌روست

سد گازی ایران

ترجمه: محمد ابراهیمی . کارشناس نفت

آخرین سال مالی	
مصرف گاز	میلیارد مترمکعب
تقاضای خانگی	۹۰،۰۹
تقاضای نیروگاهی	۶۱،۱۲
تقاضای صنعتی	۳۴،۲۳
تقاضای شرکت ملی گاز	۱۴،۶۸
جمع	۲۰۸،۱۹
واردات	۵،۸۶
صادرات	۹،۰۷
(منبع: شرکت ملی گاز ایران)	

همچنین گفت: ساخت خط سراسری شماره‌های ۹ و ۱۱ برای انتقال گاز پارس جنوبی به شمال‌غرب و شمال‌شرق در دست مطالعه است. ظرفیت خطوط شش، ۹ و ۱۱ برابر با ۱۱۰ میلیون مترمکعب در روز و خط هفت هم برابر ۷۰ میلیون مترمکعب در روز است. تولید گاز ایران در سال گذشته خورشیدی به ۲۵۸ میلیارد مترمکعب رسیده که ۴۰ میلیارد مترمکعب آن به مخازن نفتی تزریق شده یا سوزانده (فلترینگ) شده است. براساس مستندات بررسی‌شده از سوی نشریه Natural Gas World تولید گاز تجاری شرکت ملی گاز ایران به ۲۲۹ میلیارد مترمکعب و گاز شیرین آن به حدود ۲۰۵ میلیارد مترمکعب رسیده است. تراز عرضه و تقاضای گاز در جدول ارائه شده نشان می‌دهد که این کشور در سال گذشته مقداری در حدود ۶،۴۳ میلیارد مترمکعب به‌عنوان مواد خام اولیه صرف خوراک واحدهای پتروشیمی کرده است. حدود ۹۸ درصد شهرها و ۷۰ درصد روستاهای ایران که مجموعاً ۲۱،۲۵ میلیون هستند، به شبکه گاز متصل‌اند و دو میلیون خانوار هم به شبکه گاز وصل خواهند شد. جمعا بخش خانگی به ۱۰ میلیارد مترمکعب اضافی در سال احتیاج دارد. از طرفی ایران در نظر دارد با صرف دو میلیارد سرمایه در بخش سیستم‌های گرمایش مرکزی ساختمان‌ها، مصرف گاز خانگی را کاهش دهد. ایران همچنین در سال گذشته مصرف گاز در بخش نیروگاهی را به بیش از ۶۱،۳ میلیارد مترمکعب رساند و در سال‌های آتی ظرفیت تولید برق ایران ۳۰ درصد افزایش خواهد یافت و به همین میزان نیز افزایش مصرف گاز خواهد بود. ایران همچنین در سال گذشته بیش از ۱۱ میلیارد لیتر نفت کوره و گازوئیل در نیروگاه‌های خود مصرف کرده است که برای سال‌های پیش‌رو می‌خواهد کلا گاز را جایگزین سوخت‌های مایع کند. از طرفی ایران مترمکعب در روز با عراق متعقد کرده تا این میزان امروزه ۳۳ درصد است، به ۴۵ تا ۵۰ درصد در پنج سال آینده افزایش دهد بنابراین رشد تقاضای گاز در این بخش محتمل نیست.

در بخش صنعت، ایران برنامه‌ای برای دوبرابرکردن تولیدات پتروشیمی خود و رساندن آن به ۱۲۰ میلیون تن در سال تا سال ۲۰۲۲ دارد. بخش پتروشیمی ایران سالانه حدود ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال به خوراک گاز نیاز خواهد داشت که بیش از دو برابر

نصف‌کردن آن حدود ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز خواهد بود. مصرف گاز براساس گزارش‌های رسمی ایران در بخش‌های کشاورزی، صنعتی و خانگی به‌ترتیب ۳۰۳ برابر، دو برابر و ۱،۵ برابر میانگین مصرف جهانی است. در دو دهه اخیر برنامه‌های ایران برای کاهش مصرف انرژی راه به جایی نبرده است.

● کارایی نیروگاه‌های برقی بسیار پایین در سطح ۳۳ درصد است و میزان فلترینگ سالانه بر ۱۲ میلیارد مترمکعب بالغ می‌شود. به عبارتی این میزان گاز بدون اینکه به دست مصرف‌کننده برسد، در مشعل‌ها سوزانده و هدر داده می‌شود. به‌هرحال روشن نیست که ایران قادر خواهد بود به اهداف برنامه‌ریزی‌شده‌اش برای بهینه‌کردن مصرف گاز دست یابد یا خیر. براساس این اطلاعات با کاهش مصرف داخلی ایران راه صادرات گازی ایران افزایش می‌یابد. شاه‌کرمی، مسئول عملیاتی مرکز کنترل گاز شرکت ملی گاز ایران، می‌گوید: ایران می‌ادین جدید گازی دیگری نیز دارد که می‌تواند افت تولید گاز از میدان پارس جنوبی را در آینده جبران کند. همچنین ایران درنظر دارد پیشنهاد جذب سرمایه خارجی برای ۲۱ میدان گازی را براساس مدل جدید قراردادهای نفتی ارائه کند. جمع ظرفیت این ذخایر براساس مستندات قانونی و اصلی واصله از طریق IPC به Natural Gas World حدود ۶،۴ تریلیون مترمکعب بوده و تولیدات آن حدود ۱۳۰ میلیارد مترمکعب در سال است. به‌هرحال این هدف تا اواسط سال ۲۰۲۵ یا حتی دیرتر از آن دست‌نیافتنی است و نیل به این هدف متاثر از «زمان جذب سرمایه خارجی در ایران» یا «سیاست‌های تحریمی ایالات متحده آمریکا علیه ایران» است. به‌هرروی انتظار می‌رود ایران در حال‌حاضر میدان گازی کیش را توسعه داده تا در سال ۲۰۲۱ عملیاتی شود و سالانه ۱۰ میلیارد مترمکعب گاز از این میدان تولید کند.

اروپا بازاری جذاب نیست

در گزارش اواخر اردیبهشت مرکز تحقیقات مجلس ایران که به ارزیابی وضعیت صادرات گاز معطوف شده است گفته می‌شود صادرات به اروپا در شرایط کنونی از نظر اقتصادی به‌صرفه نیست. براساس این گزارش صادرات منطقه‌ای گاز از طریق خط لوله معقول‌ترین گزینه است. براساس این گزارش، ایران شاید نتواند صادرات گازی‌اش را در میان‌مدت به‌دلیل افت فشار در پارس جنوبی محقق کند. این گزارش معتقد است برای فواصل دورتر؛ صادرات آلان‌چی احتمالاً بهتر است. در فواصل حدود چهار هزار کیلومتر، هزینه هر دو گزینه (آلان‌چی و صادرات با خط لوله) یکسان خواهند بود. این گزارش می‌افزاید بهترین و اقتصادی‌ترین گزینه برای گاز تولیدی کمکانش مصرف داخلی مانند تزریق گاز به مایدین نفتی و تبدیل به محصولات پتروشیمی است. فعلا صادرات گاز به کشورهای همسایه برای ایران توجیه اقتصادی دارد.

براساس قیمت‌های فعلی (۵۰ دلار به ازای هر بشکه نفت) صادرات گاز به مسافت‌های بالای سه هزار کیلومتر، مانند بازار اروپا، اقتصادی نخواهد بود زیرا سود خالص صادرات گاز حدود دو تا سه سنت یا حتی صفر برای هر مترمکعب خواهد بود.

منبع: مجله تخصصی Natural Gas World جولای ۲۰۱۷

شنبه ۱۴ مرداد ۱۳۹۶

ادامه از صفحه ۵

نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در توسعه بخش کشاورزی

بسیاری از کشورها با تکیه بر این مفهوم و ظرفیت‌سازی مناسب بسیاری از مشکلات در سراه توسعه بخش کشاورزی را هموارتر کرده و رابطه میان دولت و مردم را به شکلی منطقی به مرحله ظهور رساندند. این سازمان‌ها اغلب در قالب‌هایی مانند تعاونی‌ها، انجمن‌ها، اتحادیه‌ها و نیز برخی اشکال دیگر مانند شبکه‌ای از بنگاه‌های کوچک و کارفرینان فعالیت دارند. به طور نمونه در کشور هندوستان در حدود ۵۰۴ هزار تعاونی با بیش از ۲۰۰ میلیون نفر عضو وجود دارند.این مجموعه تقریباً همه روستاها را تحت پوشش داشته و ۶۷ درصد از خانوارهای روستایی را در بر می‌گیرد. تعداد فدراسیون‌های تعاونی در سطح ملی ۲۱ مورد، در سطح ایالتی ۳۶۱ مورد و در سطح بخش‌ها و مناطق دوهزارو ۵۲۲ مورد است. در بخش‌های اقتصادی مختلف این کشور، با وجود رقابت بانک‌های دولتی و خصوصی، تعاونی‌ها نقش عمده‌ای در زمینه اعتبارات ایفا می‌کنند و حدود ۴۶ درصد از اعتبارات کشاورزی از طرف بخش تعاونی پرداخت می‌شود. تعاونی‌های کشاورزی حدود ۳۶ درصد از کل کودهای تولیدی کشور را توزیع می‌کنند، تعاونی‌های کشاورزی حدود ۵۵ درصد از محصول شکر را تولید کرده و نقش بسیار مهمی در نظام تولید کالاهای عمومی برعهده دارند. حدود ۲۸ درصد از فروگاه‌های روستایی در حیطه تعاونی‌ها فعالیت داشته و تعاونی‌ها نقش درخورتوجهی در صادرات نیز دارند (مرتضوی، ۱۳۹۲). این ارقام و آمار نشان‌دهنده حضور پررنگ سازمان‌های مردم‌نهاد در توسعه بخش کشاورزی این کشور است. در استرالیا فدراسیون کشاورزان ایالت کوئینزلند شامل ۱۶ سازمان مربوط به تولیدکنندگان صنایع روستایی و نیز کسانی است که در زنجیره تأمین و توزیع کالاهای تولیدی مزبور فعالیت دارند. این مجموعه بیش از ۱۷ هزار تولیدکننده را در سراسر ایالت پوشش می‌دهد. به عبارت دیگر حضور سازمان‌های مردم‌نهاد در مدیریت بازار محصولات تولیدی روستایی توانسته است به دستیابی به اهداف توسعه روستایی کمک کند. بررسی سازمان‌های غیردولتی بخش کشاورزی در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که با وجود تنوع ساختارها و اشکال نهادی و تفاوت‌های ناشی از آن، امکان هماهنگی و همکاری مؤثر رای توسعه پایدار بخش کشاورزی در سطح ملی و منطقه‌ای وجود دارد. آنچه حائز اهمیت است، چگونگی ایجاد ارتباط این نهادهای مردم‌نهاد با مردم و دولت است که در مطالب آینده به آن پرداخته خواهد شد.استفاده از تجارب جهانی خواهد توانست دولت دوازدهم را برای پیاده‌سازی تعامل و ارتباط سازنده با جامعه مدنی (مردم‌سالاری)، کمک و یاری برساند.

خبر

خودپردازهای ایران و روسیه به هم می‌پیوندند

● **ایرنا:** خودپردازهای ایران و روسیه به هم می‌پیوندند. بر پایه توافق هیئت‌های بانکی ایران و روسیه در مسکو، کارت‌های الکترونیکی پرداخت پول شتاب ایران به روبل و میر روسیه به ریال، از ماه نوامبر (آبان - آذر) سال جاری در هر کشور مقابل، قابل استفاده است.

آگهی مناقصه همراه با ارزیابی کیفی به صورت دو مرحله‌ای (به‌روش نیمه فشرده)				
نوبت اول				
۱۳۹۶.۱۹۹۴				
ردیف	شماره مناقصه	شماره ثبت در پایگاه ملی مناقصات	موضوع مناقصه	برآورد اولیه (ریال)
۱	Tender No.:FP/17-96/025 Indent No.:48-22-9522014	1,494,189	HYDRAULIC WHIP STOCK	۳۵,۷۸۴,۰۰۰,۰۰۰
				ریالی
				۱,۷۹۰,۰۰۰,۰۰۰

شرح مختصر کار:

شرکت ملی حفاری ایران به نشانی اهواز- بلوار پاسداران بالاتر از میدان فرودگاه در نظر دارد HYDRAULIC WHIP STOCK مورد نیاز خود را از شرکت‌های واجد صلاحیت و از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای (به روش نیمه فشرده) با شرایط ذیل تأمین نماید:

الف) ارزیابی کیفی مناقصه‌گران: این ارزیابی وفق آیین نامه اجرایی بند اجرایی ج ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات و بر اساس کاربرک‌های استعلام ارزیابی کیفی موجود در اسناد مناقصه صورت می‌پذیرد. حداقل امتیاز کیفی قابل قبول برابر ۶۰ می‌باشد.

ب) تهیه اسناد مناقصه:

خرید اسناد: متقاضیان شرکت در فرآیند ارجاع کار می‌بایست مبلغ ۵۱۰,۰۰۰ ریال به حساب سیبا به شماره ۲۱۷۴۶۵۲۲۰۵۰۴ نزد بانک ملی شعبه اهواز کد ۶۵۰۱ بنام شرکت ملی حفاری ایران واریز و اصل فیش واریزی را ارائه نمایند.

نکته مهم: ظرفیت ارجاع کار در حوزه مناقصات تأمین کالا حسب نظر کمیته فنی بازرگانی شرکت ملی حفاری ایران برابر چهار قرارداد جاری و فعال می‌باشد.

دریافت اسناد: کلیه اشخاص حقیقی یا حقوقی متقاضی شرکت در فرآیند ارجاع کار می‌توانند از تاریخ انتشار آگهی مناقصه نوبت دوم لغایت ۷ روز بعد، می‌بایست ضمن ارسال تقاضای رسمی و با مراجعه حضوری به آدرس اهواز- بلوار پاسداران - بالاتر از میدان فرودگاه- شرکت ملی حفاری ایران- ساختمان پایگاه عملیاتی- طبقه اول- سالن ۱۱۳- اداره تدارکات خارجی کالا اسناد مناقصه را دریافت نمایند.

نکته مهم: فقط اشخاص حقیقی یا حقوقی که در مهلت مقرر مندرج در این آگهی و طبق شرح فوق نسبت به خرید و دریافت اسناد مناقصه و در مناقصه شرکت می‌کنند. **ج) تحویل استعلام‌های ارزیابی کیفی:**مناقصه‌گران می‌بایست حداکثر ظرف ۱۴ روز پس از آخرین روز مهلت دریافت اسناد مناقصه، نسبت به تحویل استعلام (کاربرک) های ارزیابی کیفی شامل مستندات و مدارک لازم(به صورت‌های مکتوب و کیپی نرم‌افزاری بر روی لوح فشرده) به آدرس: اهواز؛ فلکه فرودگاه- شرکت ملی حفاری ایران- ساختمان پایگاه عملیاتی- طبقه اول- پارت B- اتاق ۱۰۷- دیرخانه کمیسیون مناقصات اقدام نمایند.

د) تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: **تضمین:** الف- ضمانت‌نامه بانکی و یا ضمانت‌نامه‌های صادره از موسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هستند. ب) اصل فیش واریز وجه نقد به حساب سپرده شرکت ملی حفاری ایران

مدت اعتبار تضمین:این مدت (به همراه مدت اعتبار پیشنهاد مناقصه‌گران) ۹۰ روز می‌باشد و برای یک بار در سقف اعتبار اولیه قابل تمدید خواهد بود.

کانال خبری شرکت ملی حفاری ایران @nide_pr
سایت:WWW.NIDC.IR
اداره تدارکات خارجی کالا شرکت ملی حفاری ایران